

-
- - Monitoring invoering
 - Chinese taal en cultuur

Eerste inventarisatie onder schoolleiders en docenten

SLO • nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling

slo

Monitoring invoering Chinese taal en cultuur

Eerste inventarisatie onder schoolleiders en docenten

April 2016

slo

nationaal
expertisecentrum
leerplan-
ontwikkeling

Verantwoording

2016 SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling), Enschede

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Auteur: Elvira Folmer

Informatie

SLO

Afdeling: tweede fase

Postbus 2041, 7500 CA Enschede

Telefoon (053) 4840 661

Internet: www.slo.nl

E-mail: tweedefase@slo.nl

Artikelnummer: 3.7342.691

Inhoud

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en context	5
1.2	Vraagstelling en theoretisch kader	5
1.3	Onderzoeksopzet	7
1.4	Leeswijzer	8
2.	Resultaten schoolleiders	9
3.	Resultaten docenten	11
3.1	Docenten niet-pilotscholen	11
3.2	Docenten voormalige pilotscholen	14
4.	Positieve bevindingen en aandachtspunten	17
	Literatuur	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en context

In 2008 heeft SLO op verzoek van een aantal scholen, het Expertisecentrum MVT, het Platform nieuwe schooltalen en de sectie Chinees van Levende Talen een voorstel geschreven voor een leerplan Chinese taal en cultuur voor het vwo (Beeker, Canton & Fasoglio, 2008). Dit leerplanvoorstel is in mei 2009 aangeboden aan het Ministerie van OCW en heeft ertoe geleid dat het ministerie SLO heeft gevraagd een examenpilot Chinees op te zetten. Deze pilot heeft op een negental scholen gelopen van schooljaar 2010-2011 tot en met schooljaar 2012-2013. Op basis van de ervaringen van de pilot en de evaluatie daarvan (Folmer, Tigelaar & Sluijsmans, 2013) is SLO gekomen tot een advies over de invoering van Chinese taal en cultuur op het vwo (Fasoglio & Beeker, 2013). SLO adviseerde onder andere om ook de elementaire variant mogelijk te maken voor Chinese taal en Cultuur. Dit advies is door het ministerie van OCW overgenomen: het vak is vanaf schooljaar 2015-2016 een officieel examenvak in het vwo en krijgt dezelfde positie in het curriculum als de overige moderne vreemde talen (met uitzondering van Engels) met dezelfde studielast. In haar advies gaf SLO ook aan het van belang te vinden dat de invoering van het nieuwe vak in het Nederlandse onderwijs gemonitord wordt. Ook de staatssecretaris van OCW acht het gewenst dat dit gebeurt. Dit rapport doet verslag van een eerste inventarisatie in schooljaar 2015-2016.

1.2 Vraagstelling en theoretisch kader

De theoretische achtergrond van de evaluatie van de invoering van Chinese taal en cultuur wordt gevormd door de typologie van curriculaire verschijningsvormen (Van den Akker, 2003; zie tabel 1). Dit onderscheid in verschijningsvormen onderstreept de gelaagdheid van het curriculum.

Tabel 1. *Curriculaire verschijningsvormen (Van den Akker, 2003)*

beoogd curriculum	imaginair	opvattingen, wensen en idealen (basisvisie)
	geschreven	documenten en materialen (examenprogramma's, syllabi, handreikingen, lesmateriaal)
geïmplementeerd curriculum	geïnterpreteerd	oordelen en interpretaties van schoolleiders, docenten, examenmakers en uitgevers
	uitgevoerd	feitelijke onderwijsleerproces
gerealiseerd curriculum	ervaren	ervaringen van leerlingen
	geleerd	leerresultaten bij leerlingen

De evaluatie richt zich op het in kaart brengen van het geïmplementeerde curriculum en daarmee is de hoofdvraag:

Hoe ziet het geïmplementeerde curriculum eruit op scholen die ervoor hebben gekozen het vak Chinese taal en cultuur in schooljaar 2015-2016 aan te bieden als examenvak op het vwo?

Deze hoofdvraag valt uiteen in de volgende drie deelvragen:

1. Hoe en waarom geven schoolleiders vorm aan het vak Chinese taal en cultuur? [geïnterpreteerd/uitgevoerd]
2. Wat vinden docenten van het vak Chinese taal en cultuur? [geïnterpreteerd]
3. Hoe geven docenten vorm aan het vak Chinese taal en cultuur? [uitgevoerd]

Vertrekpunt voor het in kaart brengen van het uitgevoerde curriculum is het curriculaire spinnenweb (figuur 1).

Figuur 1. Curriculaire spinnenweb (Van den Akker, 2003)

In tabel 2 worden de deelvragen verder gespecificeerd in onderzoeksvariabelen.

Tabel 2. Onderzoeksvariabelen per deelvraag

deelvraag	variabelen
1. Hoe en waarom geven schoolleiders vorm aan het vak Chinese taal en cultuur?	<ul style="list-style-type: none"> • achtergrond keuze examenvak • positie van het vak • communicatie/werving leerlingen en ouders
2. Wat vinden docenten van het nieuwe vak Chinese taal en cultuur?	<ul style="list-style-type: none"> • belasting • ondersteuning en toerusting
3. Hoe geven docenten vorm aan het vak Chinese taal en cultuur?	<ul style="list-style-type: none"> • leerinhoud, leeractiviteiten

1.3 Onderzoeksopzet

De onderzoeksgroep bestaat uit scholen die met ingang van schooljaar 2015-2016 Chinese taal en cultuur als examenvak op het vwo aanbieden. Hierbij gaat het vooral om scholen die het vak voor het eerst aanbieden. Docenten van voormalige pilotscholen is een beperkter aantal vragen voorgelegd omdat over de wijze waarop zij het vak invoeren uit de pilotperiode al veel informatie beschikbaar is (Folmer et al., 2013).

Gegeven het beperkte budget voor het onderzoek en het feit dat er in 2016 geen ruimte is een vervolg te geven aan monitoring van de invoering van het vak, is het onderzoek in 2015 beperkt tot een korte vragenlijst onder zowel schoolleiders als docenten (zie tabel 3) gericht op een beperkt aantal variabelen die reeds zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 3. *Onderzoeksactiviteiten per deelvraag*

deelvraag	onderzoeksactiviteiten
1. Hoe en waarom geven schoolleiders vorm aan het vak Chinese taal en cultuur?	vragenlijstonderzoek onder schoolleiders aan het begin van het eerste invoeringsjaar 2015-2016.
2. Wat vinden docenten van het vak Chinese taal en cultuur?	vragenlijstonderzoek onder docenten aan begin van het eerste invoeringsjaar 2015-2016.
3. Hoe geven docenten vorm aan het vak Chinese taal en cultuur?	

Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de instrumenten is zoveel mogelijk aan te sluiten bij de onderzoeksinstrumenten uit de evaluatie van de pilot Chinese taal en cultuur (Folmer et al., 2013) en daarnaast de evaluatie van de bèta-examenpilots (Kuiper, Folmer, Ottevanger & Bruning, 2011), de evaluatie van de wiskundepilots (Kuiper, Folmer, Ottevanger & Bruning, 2012), en de monitoring van de invoering van de vernieuwde bèta-examenprogramma's (Michels, Bruning, Folmer & Ottevanger, 2014). De in dit onderzoek geformuleerde vraagstelling en genoemde thema's sluiten voor een belangrijk deel aan bij de gehanteerde onderzoeksvariabelen uit deze pilots. Dat maakt het mogelijk, na bijstelling, een deel van dezelfde onderzoeksinstrumenten te gebruiken. Bij de ontwikkeling van de docentvragenlijst is een onderscheid gemaakt tussen docenten die werkzaam zijn op de voormalige pilotscholen en docenten die dat niet zijn.

De werving voor deelname aan beide vragenlijsten is half oktober 2015 gestart en bestond uit:

- een uitnodiging (per mail) naar alle contactpersonen van EP/Nuffic binnen het netwerk Chinese taal & cultuur;
- een vergelijkbare uitnodiging verzorgd door het Instituut voor Toegepaste en Sociale Wetenschappen (ITS) aan de deelnemers aan een eerder ITS-onderzoek naar de behoefte van scholen aan bevoegde docenten Chinees;
- het uitdelen van een flyer met daarop eenzelfde uitnodiging tijdens de studiedag Chinees op 20 november 2011.

Ook heeft SLO via sociale media meerdere malen aandacht gevraagd voor het onderzoek. De (digitale) vragenlijst kon ingevuld worden van maandag 16 november tot maandag 7 december 2015. Uiteindelijk hebben dertien docenten en veertien schoolleiders dat gedaan. Hoeveel procent van de totale populatie dit betreft is lastig aan te geven. Het is namelijk niet bekend hoeveel scholen daadwerkelijk hebben besloten het examenvak met ingang van schooljaar 2015-2016 aan te bieden en scholen zijn ook niet verplicht dit ergens te laten registreren.

De vragenlijsten zijn anoniem verwerkt. De gegevens zijn ingevoerd, opgeschoond en vervolgens geanalyseerd met behulp van SPSS. Hierbij is gebruik gemaakt van beschrijvende analyses.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 (schoolleiders) en hoofdstuk 3 (docenten) worden de resultaten gepresenteerd. Het geheel wordt afgesloten met een overzicht van enkele positieve bevindingen en aandachtspunten in hoofdstuk 4.

2. Resultaten schoolleiders

Veertien schoolleiders hebben de vragenlijst ingevuld. De vraag die hen als eerste werd gesteld luidde als volgt: "Sinds wanneer biedt uw school het vak Chinees aan?" Tabel 4 laat zien hoe de schoolleiders daarop antwoordden. Alle schoolleiders zijn gestart met Chinees voordat Chinese taal en cultuur een officieel examenvak in het vwo werd (schooljaar 2015-2016).

Tabel 4. *Sinds wanneer biedt u het vak Chinees aan?*

sinds	aantal schoolleiders
2004	1
2006	1
2007	1
2008	1
2009	1
2010	2
2011	2
2013	1
2014	4

Tabel 5 geeft weer waarom de schoolleider er destijds voor heeft gekozen het vak Chinees in te voeren op school. De meeste schoolleiders kiezen hiervoor vanwege internationale profilering van de school.

Tabel 5. *Waarom heeft u er destijds voor gekozen het vak Chinees in te voeren? (meerdere antwoorden mogelijk)*

reden	aantal schoolleiders
internationale profilering	12
profilering op taalonderwijs	7
als invulling van burgerschapsonderwijs	0
anders, namelijk: verrijking	1

Vervolgens is de schoolleiders gevraagd waarom ze ervoor hebben gekozen het vak Chinese taal en cultuur vanaf schooljaar 2015-2016 als examenvak aan te bieden. Tabel 6 geeft de resultaten weer. Ook nu geven de meeste schoolleiders als antwoord internationale profilering. Daarnaast zijn er zeven schoolleiders die het vak gedurende de pilot al aanboden als examenvak. Voor vier schoolleiders is profilering op taalonderwijs een reden. Vier schoolleiders noemen het geven van meer status aan het vak.

Tabel 6. *Waarom heeft u er destijds voor gekozen het vak Chinees in te voeren? (meerdere antwoorden mogelijk)*

reden	aantal schoolleiders
internationale profilering	8
wij boden het vak als pilotschool al langer aan als examenvak	7
profilering op taalonderwijs	4
om het vak meer status te geven	4
als invulling van burgerschapsvorming	0

Ten aanzien van de positie van het vak is de schoolleider gevraagd in welke profielen het vak een plek heeft. Tabel 7 geeft de resultaten weer. Het grootste deel van de schoolleiders geeft aan dat het een keuzevak is in het vrije deel van alle profielen. Daarnaast geven drie schoolleiders aan dat het een profielkeuzevak is bij C&M en E&M.

Tabel 7. *Wat is de positie van het vak in het curriculum?¹ (meerdere antwoorden mogelijk)*

positie	aantal schoolleiders
keuzevak in het vrije deel bij C&M	12
keuzevak in het vrije deel bij E&M	11
keuzevak in het vrije deel bij N&T	11
keuzevak in het vrije deel bij N&G	11
profielkeuzevak bij C&M	3
profielkeuzevak bij E&M	3

Tenslotte is de schoolleiders gevraagd op welke manier in de voorlichting aandacht is besteed aan Chinese taal en cultuur. Tabel 8 geeft een overzicht. De meeste schoolleiders hebben voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor leerlingen en ouders. Daarnaast is door velen de website van de school benut.

Tabel 8.: *Op welke manier heeft u voorlichting gegeven over Chinese taal en cultuur? (meerdere antwoorden mogelijk)*

voorlichting	aantal schoolleiders
via voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders	11
via voorlichtingsbijeenkomsten voor leerlingen	11
via de website van de school	9
via sociale media	3
door een oudercursus aan te bieden	1
anders, namelijk: schriftelijk aan ouders, speciale doe-middag, voorlichting groep 8	3

¹ Een schoolleider heeft aangegeven dat het ook wordt aangeboden in het gemeenschappelijk deel van alle profielen. Of dat bij de andere schoolleiders ook voorkomt is onbekend.

3. Resultaten docenten

3.1 Docenten niet-pilotscholen

Achtergrondinformatie

Alle vier docenten zijn vrouw. Een docent is tussen de 25 en 34 jaar oud, een tussen de 35 en 44, een tussen de 45 en 54, en een is ouder dan 54. Een van de vier heeft als moedertaal Chinees, de andere drie Nederlands. De eerste vreemde taal is voor alle vier Engels. De tweede vreemde taal is voor twee docenten Chinees, voor een docent Nederlands en voor een docent Duits.

Een van de docenten heeft 1 tot 5 jaar onderwijservaring, twee docenten 6 tot 10 jaar en 1 docent 11 tot 20 jaar. Wat betreft de ervaring in het geven van Chinese taal is dat voor drie docenten 6 tot 10 jaar en voor een docent 1 tot 5 jaar. Hetzelfde geldt voor het geven van Chinese taal in Nederland. Het geven van Chinese taal in het Nederlandse voortgezet onderwijs doen drie docenten 1 tot 5 jaar en een docent 6 tot 10 jaar. Drie docenten geven aan dat er geen andere docenten Chinees werkzaam zijn op school, en een docent geeft aan dat er een andere docent is.

Twee van de vier docenten hebben de eerstegraads lerarenopleiding Chinees in Leiden gevolgd. De andere twee docenten volgden een masteropleiding op het gebied van Chinese taal en cultuur en/of literatuur.

Alle vier docenten geven aan bekend te zijn met de handreiking Chinese taal en cultuur, de uitkomsten van de examenpilot Chinees 2010-2013, en de A1- en A2-toetsen Chinees van de examenpilot.

Organisatie van het vak

Alle vier de docenten geven aan dat zij in klas 4 zijn begonnen met de invoering van Chinese taal en cultuur als examenvak. Twee docenten hebben daarvoor drie uren per week beschikbaar (bij een docent zitten er 45 minuten in een lesuur, bij de andere twee docenten 50 minuten) en een docent twee uren (van 50 minuten) per week. De docenten hebben respectievelijk 7, 17, 22, en 23 leerlingen in klas 4. Tabel 9 laat zien hoe de lessen voor Chinese taal en cultuur zijn over het rooster verdeeld zijn. De uren zijn bij alle vier de docenten niet ingeroosterd aan het einde van de dag. De leerlingen dienen volgens de docenten, gemiddeld twee uur per week buiten de les aan Chinees te besteden (twee docenten antwoordden 1,5 uur, een docent 2 uur, en een docent 3 uur).

Tabel 9. *Op welke dag en tijdstip zijn de lessen ingeroosterd?*

docent	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
A	9:00 - 9:50	12:15 – 14:55			
B		8:20 - 9:20		10:10 - 11:00	10:10 - 11:00
C		12:40 – 13:30		9:20 – 10:10	
D		13:00 – 14:30	13:00 – 13:45		

Belasting

Aan de docenten is een drietal stellingen voorgelegd betreffende de ervaren belasting. Tabel 10 geeft de resultaten weer. Docenten vinden dat het vak veel tijd kost aan lesvoorbereiding en veel van hen als docent vraagt. Drie van de vier docenten zijn het eens met de stelling dat het vak goed uitvoerbaar is, de vierde docent is het hiermee oneens.

Tabel 10. Welke belasting ervaren docenten? (aantal docenten)

	helemaal mee oneens	mee oneens	mee eens	helemaal mee eens
Het examenvak Chinese taal en cultuur kost mij in deze klas veel tijd aan lesvoorbereiding.				4
Het examenvak Chinese taal en cultuur vraagt in deze klas veel van mij als docent.			2	2
Het examenvak Chinese taal en cultuur is in deze klas goed uitvoerbaar voor mij als docent in de klas.		1	2	1

Beschikbare faciliteiten

Aan de docenten is gevraagd in hoeverre zij beschikken over een eigen klaslokaal, een docentcomputer met de taalinstelling Chinees en over voldoende leerlingcomputers met een dergelijke taalinstelling. Tabel 11 geeft de resultaten weer. Twee docenten hebben een eigen lokaal, de andere twee niet. Verder hebben drie docenten altijd de beschikking over zowel een docentcomputer als voldoende leerlingcomputers met taalinstelling Chinees. Voor een docent is dat soms het geval.

Tabel 11. Over welke faciliteiten beschikken docenten? (aantal docenten)

	Ja		Nee	
Beschikt u over een eigen klaslokaal voor het geven van Chinese taal en cultuur?	2		2	
	nooit	soms	vaak	altijd
Beschikt u over een docentcomputer met taalinstelling Chinees?		1		3
Beschikt u over voldoende leerlingcomputers met taalinstelling Chinees?		1		3

Ondersteuning en toerusting

De docenten is een zestal stellingen voorgelegd betreffende de ervaren ondersteuning en toerusting voor het vak (zie tabel 12). Twee docenten zouden meer nascholing willen hebben over de uitvoering van het vak, alle docenten voelen zich voldoende ondersteund door de schoolleiding, drie docenten vinden dat zij voldoende kennis hebben van het Nederlandse onderwijssysteem om het vak in te kunnen voeren, en alle docenten voelen zich voldoende toegerust. Twee docenten vinden dat de handreiking schoolexamen hen voldoende houvast biedt, de andere twee zijn het daarmee oneens. Tenslotte geven drie docenten aan dat het voor hen voldoende duidelijk is wat er van hen als docent bij het examenvak verwacht wordt.

Tabel 12. In hoeverre voelen docenten zich ondersteund en toegerust? (aantal docenten)

	helemaal mee oneens	mee oneens	mee eens	helemaal mee eens
Ik zou meer nascholing willen hebben over de uitvoering van het examenvak Chinese taal en cultuur.		2	1	1
De schoolleiding ondersteunt mij voldoende bij het invoeren van het examenvak Chinese taal en cultuur.			3	1
Ik heb voldoende kennis over het Nederlandse schoolstelsel om het examenvak Chinese taal en cultuur op mijn school in te kunnen voeren.		1	1	2
Ik ben voldoende toegerust (qua kennis en kunde) voor het geven van het examenvak Chinese taal en cultuur.			1	3
De handreiking schoolexamen Chinese taal en cultuur geeft mij voldoende houvast bij de invulling van het examenvak Chinese taal en cultuur.		2	2	
In grote lijnen is het voor mij voldoende duidelijk wat er van mij als docent bij het examenvak Chinese taal en cultuur wordt verwacht.		1	3	

Leerinhoud

De docenten is gevraagd hoeveel aandacht zij tot nu toe hebben besteed aan de verschillende taalvaardigheden in de lessen. Tabel 13 geeft de verdeling per docent aan. Drie van de vier docenten hebben tot nu toe relatief veel aandacht besteed aan gespreksvaardigheid en twee docenten relatief veel aan schrijfvaardigheid. Een docent heeft relatief veel aandacht besteed aan leesvaardigheid en kijk- en luistervaardigheid.

Tabel 13. Hoeveel aandacht hebt u tot nu toe aan de verschillende taalvaardigheden besteed? (percentage tijd)

docent	leesvaardigheid	kijk- en luistervaardigheid	gespreksvaardigheid	schrijfvaardigheid
A	20	10	30	40
B	20	20	30	30
C	40	30	15	15
D	25	25	30	20

Twee docenten maken het meest gebruik van de leergang *Chinees 'n makkie*, een docent van *Leer Chinees met mij*² en een docent van *Road to success*³.

Leeractiviteiten

Docenten is gevraagd welke activiteiten zij dit schooljaar hebben ondernomen of nog willen ondernemen. Tabel 14 geeft de resultaten. De docenten hebben respectievelijk 3, 4, 6, en 8 activiteiten aangekruist. Activiteiten die door drie van de vier docenten worden aangekruist (en daarmee het meest voorkomen) zijn: een uitwisseling voor leerlingen naar China, eten bij een Chinees restaurant, en een bezoek aan een tentoonstelling over China in een museum.

² Nederlandse vertaling van *Learn Chinese with Me* (People's Education Press).

³ Beijing Language and Culture University Press.

Tabel 14.: Welke van onderstaande activiteiten heeft u ondernomen of wilt u dit jaar nog ondernemen? (aantal docenten)

	ja
een uitwisseling voor leerlingen naar China.	3
eten bij een Chinees restaurant.	3
bezoek aan een tentoonstelling over China in een museum.	3
bezoek aan een Chinese theatervoorstelling.	2
een theeceremonie.	2
festiviteiten rondom Chinees Nieuwjaar.	2
bezoek van mensen met een Chinese achtergrond in de klas.	2
festiviteiten rondom het Maanfestival.	1
deelname aan Chinese Bridge.	1
samen Chinees koken.	1
een rondleiding in Chinatown	1

3.2 Docenten voormalige pilotscholen

Aan docenten die werkzaam zijn op de voormalige pilotscholen (n=9) is alleen gevraagd in welke klassen het examenvak wordt aangeboden, hoeveel lessen er per week per klas beschikbaar zijn en hoeveel leerlingen het vak volgen. Tabel 15, 16 en 17 geven de resultaten weer. Vier docenten geven aan dat het vak in alle leerjaren wordt aangeboden, twee docenten vanaf klas 2, een docent vanaf klas 3, en een docent vanaf klas 4, en van een docent was het antwoord onduidelijk. In de meeste gevallen is er in klas 1, 2 en 3 twee uur per week beschikbaar en in klas 4, 5, 6, 3 uur per week. Het aantal leerlingen per leerjaar loopt behoorlijk uiteen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het al dan niet verplicht aanbieden van het vak in de onderbouw.

Tabel 15. In welke klassen wordt het examenvak bij u op school gegeven?

docent	klas 1	klas 2	klas 3	klas 4	klas 5	klas 6
A	x	x	x	x	x	x
B	x	x	x	x	x	x
C				x	x	x
D		x	x	x	x	x
E		x	x	x	x	x
F	x	x	x	x	x	x
G	x	x	x	x	x	x
H			x	x	x	x

Tabel 16. Hoeveel lesuren zijn er per week en per klas beschikbaar? (aantal lesuren)

docent	klas 1	klas 2	klas 3	klas 4	klas 5	klas 6	# minuten per lesuur
A	2	2	2	3	3	3	45
B	2	2	1	2	2	3	50
C			3	4	4	3	50
D		1	2	3	3	3	50
E		2	2	3	3	3	45
F	1	2	2	3	3	3	45
G	2	2	2	3	3	3	45
H			1	2	3	2	45

Tabel 17. Hoeveel leerlingen zijn er per klas? (aantal leerlingen)

docent	klas 1	klas 2	klas 3	klas 4	klas 5	klas 6
A	220	120	130	15	33	20
B	15	10	8	8	10	11
C			30	22	15	13
D		45	32	30	19	21
E		45	33	16	19	14
F	79	15	9	6	1	3
G	60	60	5	10	6	3
H			24	26	21	14

4. Positieve bevindingen en aandachtspunten

Aan dit onderzoek namen vier docenten deel die niet werkzaam zijn op een van de voormalige pilotscholen. Of er meer scholen zijn die het vak ook als examenvak aanbieden is onbekend. Hoeveel scholen bepaalde vakken aanbieden is af te leiden uit de overzichten met de examenuitslagen van DUO. Pas in het jaar dat het eerste cohort leerlingen in vwo 6 (in 2018) voor het eerst examen doet in Chinese taal en cultuur is duidelijk hoeveel scholen het vak daadwerkelijk aanbieden. Omdat niet duidelijk is welk aandeel we precies met dit onderzoek te pakken hebben, is voorzichtigheid geboden met het formuleren van positieve bevindingen en aandachtspunten. Daar komt nog bij dat het onderzoek al plaats moest vinden na slechts enkele maanden ervaring in het vierde leerjaar.

Toch presenteren we een aantal positieve bevindingen en signaleren we punten die aandacht van blijvende monitoring van het vak moeten blijven omdat ze kunnen leiden tot knelpunten in de lespraktijk.

Positieve bevindingen

- Alle docenten voelen zich voldoende toegerust voor het geven van Chinese taal en cultuur.
- Drie van de vier docenten zijn van mening dat het vak goed uitvoerbaar is.
- Alle docenten voelen zich voldoende ondersteund door de schoolleiding.
- Docenten ondernemen verschillende op China georiënteerde activiteiten. Bovendien staat bij drie van de vier docenten een uitwisseling voor leerlingen naar China op het programma.
- Drie van de vier docenten beschikken altijd over zowel een docentcomputer als voldoende leerlingcomputers met de taalinstelling Chinees.
- Alle docenten zijn bekend met de *Handreiking Chinese taal en cultuur*, de uitkomsten van de examenpilot Chinees 2010-2013, en de A1- en A2-toetsen Chinees van de examenpilot.

Aandachtspunten

- Een deel van de docenten heeft behoefte aan meer nascholing. Het zou goed zijn te achterhalen op welke punten docenten nageschoold wensen te worden.
- De handreiking Chinese taal en cultuur biedt niet alle docenten voldoende houvast. Het zou goed zijn te achterhalen waar docenten wat dat betreft behoefte aan hebben.
- Lesvoorbereiding kost docenten veel tijd en het vak vraagt veel van docenten.
- Niet alle docenten hebben een eigen klaslokaal.

Literatuur

Akker, J. van den (2003). Curriculum perspectives: An introduction. In J. van den Akker, W. Kuiper, & U. Hameyer (Eds.), *Curriculum landscapes and trends* (pp. 1-10). Dordrecht: Kluwer.

Beekers, A., Canton, J. & Fasoglio, D. (2008). *Chinees op school: Voorstel voor een leerplan Chinese taal en cultuur voor het vwo*. Enschede: SLO.

Fasoglio, D. & Beeker, A. (2013). *Chinees op school: van pilot naar invoering: Advies invoering Chinese taal en cultuur in het vwo*. Enschede: SLO.

Folmer, E., Tigelaar, D. & Sluijsmans, L. (2013). *Curriculumevaluatie Chinese taal en cultuur: Eindrapportage*. Enschede: SLO/ICLON.

Kuiper, W., Folmer, E., Ottevanger, W., & Bruning, L. (2011). *Curriculumevaluatie bètaonderwijs tweede fase: samenvattend eindrapport*. Enschede: SLO.

Kuiper, W., Folmer, E., Ottevanger, W., & Bruning, L. (2012). *Evaluatie examenpilots wiskunde havo/vwo 2009-2012: samenvattend eindrapport*. Enschede: SLO.

Michels, B., Bruning, L., Folmer, E. & Ottevanger, W. (2014). *Monitoring en evaluatie invoering bètavernieuwing: Nulmeting onder docenten en leerlingen 2012-2013*. Enschede: SLO.

SLO heeft als nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling een publieke taakstelling in de driehoek beleid, praktijk en wetenschap. SLO heeft een onafhankelijke, niet-commerciële positie als landelijke kennisinstelling en is dienstbaar aan vele partijen in beleid en praktijk.

Het werk van SLO kenmerkt zich door een wisselwerking tussen diverse niveaus van leerplanontwikkeling (stelsel, school, klas, leerling). SLO streeft naar (zowel longitudinale als horizontale) inhoudelijke samenhang in het onderwijs en richt zich daarbij op de sectoren primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. De activiteiten van SLO bestrijken in principe alle vakgebieden.

Piet Heinstraat 12
7511 JE Enschede

Postbus 2041
7500 CA Enschede

T 053 484 08 40
E info@slo.nl
www.slo.nl

 [company/slo](https://www.linkedin.com/company/slo)

 [@slocommunicatie](https://twitter.com/slocommunicatie)

slo